

mulige Slags Forretninger Dag ud og Dag ind, hvis Fuldmægtige maatte ville kunne lære Tilstrækeligt i de 3 Aar; men der gives jo ogsaa Sagsførere, der have meget gode og solide Forretninger, men som ikke saa hyppigt have Retsfager, og deres Fuldmægtige ville kunne behøve en længere Tid. Det, at maale Tiden efter Bedkommendes Karakter til Examen, eller efter som de ere danske eller latinske Jurister, tror jeg ikke, vil nytte noget. Efter min Overbevisning maa det være ensartede Regler, man maa have, og jeg kan særlig ikke se nogen Grund til at fordrø en længere Prøvetid for danske Jurister end for latinske, fordi det jo er langt hyppigere Tilfældet, at de danske Jurister isorveien have en vis praktisk Ovelse, have været paa en Retsbetjents Kontor eller deslige, end at de latinske have det; men i alt Fald tror jeg ikke, det vil være ønskeligt at forsøge paa at komme ind paa at opstille forskellige Regler, og jeg er overbeviist om, at selv om man forsøger derpaa, vil man alligevel ikke træffe det individuelle Tilfældes Behov. — Dernæst har man spurgt om, hvorfor en Prøve fordrøes ved Høstetret, men derimod ikke ved de andre Retter. Dertil skal jeg svare, at det er et af de Punkter, hvor jeg har ment, at der ikke var nogen Grund til at gjøre en Forandring i den bestaaende Tingenes Tilstand. Jeg mener der, at det kan stille sig noget anderledes under Forudsætning af, at den mundtlige Procedure indføres. Der vilde jeg nemlig anse det for muligt at bibeholde Prøvesystemet ved alle Domstolene og ikke alene ved Høstetret; men under den nuværende Procedure tror, jeg ikke, at der er nogen Fornuft i at holde paa Procedureprøven andre Steder end ved Høstetret, og det af den simple Grund, at Proceduren ved de andre Retter er skriftlig, og som Følge deraf vil det jo altid være muligt for Bedkommende i større eller mindre Omfang at faae Hjælp og Understøttelse af Andre til disse Indlags Affattelse. Jeg tror, at en Prøveprocedure ved saadanne Retter, hvor der procederes skriftlig, ikke vil have Meget at betyde, og derfor antager jeg, at der slet ikke fra nogen Side vil kunne sættes Pris derpaa; men forresten hører det jo til de Spørgsmaal, som jeg ligeledes anser for uæfentlige for Sagens i dens Helhed. Skulde der virkelig her og i det andet Thing fremkomme en Majoritet for at fordrø denne Prøveprocedure ogsaa ved de andre Domstole, har jeg ikke noget Særligt derimod. — Der blev dernæst gjort et Par Bemærkninger ved Bestemmelsen om Ophøret af Sagsførervirksomhed og navnlig ved § 18, idet det fandtes at være aldeles urimeligt, at man skulde høre Sagsførerraadet i saadanne Tilfælde, hvor en Sagsfører skulde fjernes, fordi han ved Dom var funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, ligesom man ogsaa fandt, at det i saadanne Tilfælde var ganske urimeligt at aabne Sagsføreren Afgang til Domstolene. Det

kan jeg ikke erkjende; thi Sagen er den, at det paa ingen Maade er et fast og utvivlsomt Begreb i alle dets Anvendelser, hvad der skal forstås ved en i den offentlige Mening vanærende Handling. Erfaringen viser, at det er der meget ofte ulige Meninger om. Vi have havt baade Retsfager med Hensyn til Valgbarhed, hvorunder det Spørgsmaal har været afgjort, om en Handling var en i den offentlige Mening vanærende, og vi have havt et stort Nummer i det andet Thing engang ved Balgbrevenes Prøvelse, hvor det samme Spørgsmaal varsejrede, og hvor de forskellige Meninger bleve udtalte om, hvad der var en i den offentlige Mening vanærende Handling, og endelig har Justitsministeriet daglig det samme Spørgsmaal til Afgjørelse i Væresopreisingsmaterien, nemlig ved Afgjørelsen af det Spørgsmaal, om den Bedkommende skal have Væresopreising, eller der skal svares ham, at han isølge Bestaffenheden af den ham overgaaede Dom ikke behøver Væresopreising. Altsaa, det er baade tænkligt og et ingenlunde sjældent forekommende Tilfælde, at der kan være Tvivl om, hvorvidt det kan siges, at den Handling, en Mand har gjort sig skyldig i og faaet en Dom for, er en i den offentlig Mening vanærende. Jeg mener altsaa, at der baade er Grund til at høre Standsfællernes Mening igjennem Sagsførerraadet, og at det navnlig ikke kan gaa an at negte Sagsføreren, om hvis Ret og Besærd der handles, Afgang til at gaa til Domstolene i saadanne Tilfælde. At ethvert Spørgsmaal af denne Art absolut skulde gaa til Domstolene, ser jeg paa den anden Side heller ingen Grund til; thi der er en Mængde Tilfælde, hvor der ingen Tvivl kan være, og hvor det kun kan være til Tidsspilde og Ubehagelighed for alle Bedkommende, om der nødvendigvis skulde fremkaldes en Afgjørelse ved Domstolene. Jeg vil blot sætte et saadant Tilfælde, at en Sagsfører er sælbt for Tyveri eller Bedrageri. I det Tilfælde ser jeg ingen Grund til, at der skulde udvirkes en Retskjendelse for, at han havde forbrudt sin Sagsførervret, og jeg antager ogsaa, at Folk, som ere i et saadant Tilfælde, aldrig ville reise dette Spørgsmaal; de ville selv indse, at det er saa klart som Dagen, at Lovens Bestemmelse finder Anvendelse paa dem.

Jeg skal nu gaa over til at gjøre nogle Bemærkninger i Anledning af det 3die Kapitel i Lovforslaget om Sagsførerkreds og Sagsførerraad. Jeg antager, at man fra alle Sider maa være enig om, at, naar man maa bygge videre paa den bestaaende Tingenes Orden, og det tror jeg, man maa — i alt Fald har jeg det Indtryk, at det faar man ikke forandret i noget Grundprincip — maa man se sig om efter en Kontrol, søge at skabe en saadan. Der kan naturligvis stilles Betænkkeligheder op mod alt Muligt, hvad der i saa Henseende kan udtænkes. Det er klart, det ved